

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

İHSAN KILIÇ BAŞVURUSU

Başvuru Numarası : 2019/38905

Karar Tarihi : 2/10/2024

Başkan : Basri BAĞCI

Üyeler : Engin YILDIRIM

Rıdvan GÜLEÇ

Yıldız SEFERİNOĞLU

Kenan YAŞAR

Raportör : Çağlar ÖNCEL

Başvurucu : İhsan KILIÇ

Vekili : Av. Mustafa Ayhan TEKİNSOY

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, polis meslek eğitim merkezi öğrenciliğinden çıkarma işleminin iptali talebiyle açılan davada hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı esas alınarak karar verilmesi nedeniyle masumiyet karinesinin ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 22/11/2019 tarihinde yapılmıştır. Komisyon, başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar vermiştir.

3. Başvuru, belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

4. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle olaylar şöyledir:

5. Emniyet teşkilatının polis memuru ihtiyacını karşılamak amacıyla 16/10/2015-28/10/2015 tarihlerinde yaptığı sınavlarda başarılı olan başvurunun Balıkesir Polis Meslek Eğitim Merkezi Müdürlüğüne (POMEM) geçici olarak kaydı yapılmıştır.

6. İntibak eğitimine alınan başvuru hakkında yapılan güvenlik soruşturması neticesinde başvurunun 25/3/2009 tarihinde kasten yaralama suçundan 1 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırıldığı ve hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına (HAGB) karar verildiği tespit edilmiştir. Bunun üzerine 6/6/2015 tarihli ve 29378 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Polis Meslek Eğitim Merkezleri Giriş Yönetmeliği'nin (Yönetmelik) 8. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (g) bendi uyarınca başvurunun aday öğrencilik hakkı sonlandırılarak POMEM'den ilişkisinin kesilmesine, ödenen harçlık ve masrafların tahsiline ilişkin 26/2/2016 tarihli işlem tesis edilmiştir.

7. Başvurucu, aday öğrencilik hakkının sonlandırılarak POMEM'den ilişkisinin kesilmesine yönelik işlemin iptali talebiyle 16/8/2016 tarihinde Ankara 14. İdare Mahkemesinde (Mahkeme) dava açmıştır. Dava dilekçesinde başvurucu; kasten yaralama suçundan verilen HAGB kararının akabinde beş yıl süresince kasti bir suç işlemediği için 25/3/2016 tarihinde *düşme kararı* verildiğini beyan etmiştir. Bu sebeple hakkındaki HAGB kararının sonuç doğurmaması gerekirken hukuka aykırı şekilde ilişkisinin kesilmesine karar verildiğini belirten başvurucu, masumiyet karinesine aykırı hareket edildiğini ileri sürmüştür.

8. Mahkemece yapılan değerlendirme sonucunda 15/6/2017 tarihinde davanın reddine karar verilmiştir. Kararın gerekçesinde; güvenlik soruşturmasında başvurusunun kasten yaralama suçundan 1 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırıldığı ve hakkında HAGB kararı verildiğinin anlaşıldığı belirtilmiştir. Yönetmelik'in 8. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (g) bendinde POMEM öğrenciliği için "*HAGB kararı verilmiş olsa dâhi kasti bir suç nedeniyle bir yıldan uzun süreli hapis cezasına mahkûm olmama*" şartının bulunduğu ifade edilmiştir. Bu çerçevede mevzuatta bulunan açık düzenleme ile görevin önem ve özelliği de dikkate alındığında mevzuatta belirtilen suç dolayısıyla verilen HAGB kararı nedeniyle başvurucu hakkındaki işlemin hukuka ve mevzuata aykırı olmadığı açıklanmıştır.

9. Başvurucu, istinaf kanun yoluna başvurmuştur. İstinaf dilekçesinde 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nda HAGB kararlarının hukuken bir sonuç doğurmadığının düzenlendiğini, kanun tarafından öngörülen bir karara yönetmelikle aksi bir sonuç bağlanmasının normlar hiyerarşisine ve hukuka aykırı olduğunu belirtmiştir. Ankara Bölge İdare Mahkemesi Dördüncü İdari Dava Dairesi (Bölge İdare Mahkemesi) 22/12/2017 tarihli karar ile istinaf başvurusunu reddetmiştir.

10. Başvurucu, temyiz talebinde bulunarak istinaf dilekçesindeki beyanlarını tekrar etmiştir. Danıştay Sekizinci Dairesi 13/9/2019 tarihli ilamla Bölge İdare Mahkemesinin kararının usul ve kanuna uygun olduğu gerekçesiyle kararı onamıştır.

11. Nihai karar 23/10/2019 tarihinde tebliğ edilmiş, başvurucu 22/11/2019 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

IV. İLGİLİ HUKUK

12. 4/6/1937 tarihli ve 3201 sayılı Emniyet Teşkilat Kanunu'nun ek 24. maddesinin olay tarihindeki ilgili kısmı şöyledir:

"Emniyet Teşkilatının polis memuru ihtiyacını karşılamak üzere, Maliye Bakanlığı ile Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ve Devlet Personel Başkanlığının görüşü alınmak suretiyle İçişleri Bakanlığının teklifi ve Bakanlar Kurulu kararı ile polis meslek eğitim merkezleri açılabilir.

...

Polis meslek eğitim merkezlerindeki eğitim-öğretim süresi içerisinde; giriş şartlarını taşımadıkları sonradan anlaşılanlar, eğitim ve öğretimini başarı ile tamamlayamayanlar, sağlık ve disiplin yönünden polis olamayacağına yetkili kurullarca karar verilenlerin polis meslek eğitim merkezleri ile ilişkileri kesilir. Sağlık veya ölüm dışındaki nedenlerle ilişkisi kesilenlerden, ödenen harçlık ve yapılan masraflar kanuni faizi ile birlikte tahsil edilir.

Polis meslek eğitim merkezlerinde eğitimlerini başarı ile tamamlayanlar, Emniyet Genel Müdürlüğü kadrolarına aday polis memuru olarak atanırlar...

...

Polis meslek eğitim merkezlerinin kuruluş ve çalışma usul ve esasları; bu merkezlerde eğitime alınacak öğrencilerde aranacak şartlar, yapılacak sınavlar, disiplin ve eğitim-öğretimle ilgili konular, öğrenciliğin sona ermesi, tazminat ve yükümlülük esasları ile giyecekleri kıyafetler ve diğer hususlar İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir."

13. 5271 sayılı Kanun'un "Hükmün açıklanması ve hükmün açıklanmasının geri bırakılması" kenar başlıklı 231. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"...

(5) Sanığa yüklenen suçtan dolayı yapılan yargılama sonunda hükmolunan ceza, iki yıl veya daha az süreli hapis veya adli para cezası ise; mahkemece, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilebilir. Uzlaşmaya ilişkin hükümler saklıdır. Hükmün açıklanmasının geri bırakılması, kurulan hükmün sanık hakkında bir hukukî sonuç doğurmamasını ifade eder.

(6) Hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilebilmesi için;

a) Sanığın daha önce kasıtlı bir suçtan mahkûm olmamış bulunması,

b) Mahkemece, sanığın kişilik özellikleri ile duruşmadaki tutum ve davranışları göz önünde bulundurularak yeniden suç işlemeyeceği hususunda kanaate varılması,

c) Suçun işlenmesiyle mağdurun veya kamunun uğradığı zararın, aynen iade, suçtan önceki hale getirme veya tazmin suretiyle tamamen giderilmesi, gerekir. Sanığın kabul etmemesi hâlinde, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmez.

...

(10) Denetim süresi içinde kasten yeni bir suç işlenmediği ve denetimli serbestlik tedbirine ilişkin yükümlülüklere uygun davranıldığı takdirde, açıklanması geri bırakılan hüküm ortadan kaldırılarak, davanın düşmesi kararı verilir.

..."

14. Yönetmelik'in "Amaç" kenar başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"Bu Yönetmeliğin amacı, Polis Akademisi Başkanlığına bağlı Polis Meslek Eğitim Merkezlerine alınacak öğrencilerde aranılacak şartlar ile giriş sınavlarına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir."

15. Yönetmelik'in "Dayanak" kenar başlıklı 3. maddesi şöyledir:

"Bu Yönetmelik, 4/6/1937 tarihli ve 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanununun ek 24 üncü maddesi hükmüne dayanılarak hazırlanmıştır."

16. Yönetmelik'in "Adaylarda aranılacak nitelikler" kenar başlıklı 8. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"(1) POMEM'lere başvuru yapacak adaylarda aşağıdaki şartlar aranır.

...

g) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile;

1) Kasten işlenen bir suçtan dolayı hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmiş olsa dahi bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına mahkûm olmamak,

2) Affa uğramış veya hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmiş olsa bile devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, kaçakçılık veya cinsel dokunulmazlığa karşı suçlardan dolayı mahkûm olmamak veya bu suçlardan dolayı devam etmekte olan bir soruşturma veya kovuşturma bulunmamak veya kovuşturması uzlaşma ile neticelenmemiş olmak,

...

k) Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması olumlu olmak."

17. Yönetmelik'in "İntibak eğitimi döneminde POMEM'den çıkma veya çıkarılma" kenar başlıklı 21. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"...

(2) Sağlık Yönetmeliği hükümleri hariç, POMEM'den çıkarılan adaylar bir daha POMEM giriş sınavlarına başvuruda bulunamazlar. Bu durum, çıkarılan adaylara yazılı olarak tebliğ edilir.

(3) 8 inci maddede sayılan nitelikleri taşımadıkları anlaşılan adayların ilişkileri, POMEM Müdürünün teklifi ve Başkanın onayıyla kesilir.

..."

18. Ayrıca bkz. Şenol Türkyılmaz, B. No: 2018/16070 , 6/10/2022, §§ 20-26).

V. İNCELEME VE GEREKÇE

19. Anayasa Mahkemesinin 2/10/2024 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun İddiaları

20. Başvurucu, kasten yaralama suçundan HAGB kararı verilmesine rağmen beş yıl içinde kasti bir suç işlemediğinin belirlenmesi nedeniyle davada düşme kararı verildiğini beyan etmiştir. 5271 sayılı Kanun gereğince HAGB kararının hiçbir hüküm ve sonuç

doğurmayacağını belirten başvuru, güvenlik soruşturmasının sonucunda ilgili kanuna ve Anayasa'ya aykırı şekilde hareket edilmesi nedeniyle polis memuru olmasının engellendiğini vurgulayarak özel hayata saygı hakkının, masumiyet karanesinin ve kamu hizmetine girme hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

B. Değerlendirme

21. Anayasa Mahkemesi, olayların başvuru tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile bağlı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder.

22. Başvuru, HAGB kararı nedeniyle POMEM öğrenciliğinden çıkarılmasına karar verilmesinin özel hayata saygı hakkını ihlal ettiğini ileri sürmüştür. Bununla birlikte başvurunun şikâyet ettiği idari işlemin özel hayatına dair bir gerekçeye dayanmadığı, başvurunun da işlem sonucunun özel hayatına etkileri konusunda yeterli açıklama yapmadığı görüldüğünden başvurunun masumiyet karanesi kapsamında incelenmesi gerektiği değerlendirilmiştir.

23. Anayasa'nın "*Hak arama hürriyeti*" kenar başlıklı 36. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir."

24. Anayasa'nın 38. maddesinin dördüncü fıkrası şöyledir:

"Suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar, kimse suçlu sayılamaz."

1. Kabul Edilebilirlik Yönünden

25. Başvurucunun ihlal iddiası POMEM öğrenciliğinden çıkarılmasına dair işlemin iptali istemiyle açtığı davada idari yargı yerleri tarafından kesin bir mahkûmiyet hükmü ile sonuçlanmayan ceza yargılamasının esas alınması ve gerekçeli kararda kullanılan ifadelerle ilişkindir. Bu bağlamda somut başvuruda masumiyet karanesinin sağladığı güvencelerin ve Anayasa'nın 36. maddesinin uygulanabileceği sonucuna varılmıştır. Bu itibarla ihlal iddialarının Anayasa ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (Sözleşme) ortak koruma alanının kapsamında yer aldığı, başka bir ifadeyle başvurunun Anayasa ve Sözleşme hükümleriyle konu bakımından bağdaşmazlık göstermediği anlaşılmıştır (aynı yöndeki değerlendirmeler için bkz. *Şenol Türkyılmaz*, § 31).

26. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan masumiyet karanesinin ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

2. Esas Yönünden

a. Genel İlkeler

27. Masumiyet karanesi, Anayasa'nın 38. maddesinin dördüncü fıkrasında "*Suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar, kimse suçlu sayılamaz.*" şeklinde düzenlenmiştir. Anayasa'nın 36. maddesinde ise herkesin iddia ve savunma ile *adil yargılanma* hakkına sahip

olduğu belirtilmektedir. Anılan maddeye "adil yargılanma" ibaresinin eklenmesine ilişkin gerekçede, Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerce de güvence altına alınan adil yargılama hakkının madde metnine dâhil edildiği vurgulanmıştır. Nitekim Sözleşme'nin 6. maddesinin (2) numaralı fıkrasında, kendisine bir suç isnat edilen herkesin suçluluğu yasal olarak sabit oluncaya kadar suçsuz sayılacağı düzenlenmiştir. Bu itibarla masumiyet karanesi, Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkının bir unsuru olmakla beraber Anayasa'nın suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar kimsenin suçlu sayılamayacağına dair 38. maddesinin dördüncü fıkrasında ayrıca düzenlenmiştir (*Fameka İnş. Plastik San ve Tic. Ltd. Şirketi*, B. No: 2014/3905, 19/4/2017, § 27).

28. Adil yargılanma hakkının bir unsuru olan masumiyet karanesinin sağladığı güvencenin iki yönü bulunmaktadır.

29. Güvencenin ilk yönü kişi hakkındaki ceza yargılaması sonuçlanıncaya kadar geçen, bir başka ifadeyle kişinin ceza gerektiren bir suçla itham edildiği (suç isnadı altında olduğu) süreçle ilişkin olup suçlu olduğuna dair hüküm tesis edilene kadar kişinin suçluluğu ve eylemleri hakkında erken açıklamalarda bulunulmasını yasaklar. Güvencenin bu yönünün kapsamı sadece ceza yargılamasını yürüten mahkemeyle sınırlı değildir. Güvence aynı zamanda diğer tüm idari ve adli makamların da işlem ve kararlarında, suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar kişinin suçlu olduğu yönünde ima ya da açıklamalarda bulunmamasını gerekli kılar. Dolayısıyla sadece suç isnadına konu ceza yargılaması kapsamında değil ceza yargılaması ile eş zamanlı olarak yürütülen diğer hukuki süreç ve yargılamalarda da (idari, hukuk, disiplin gibi) masumiyet karanesinin ihlali söz konusu olabilir (*Galip Şahin*, B. No: 2015/6075, 11/6/2018, § 39).

30. Güvencenin ikinci yönü ise ceza yargılaması sonucunda mahkûmiyet dışında bir hüküm kurulduğunda devreye girer ve daha sonraki yargılamalarda ceza gerektiren suçla ilgili olarak kişinin masumiyetinden şüphe duyulmamasını, kamu makamlarının toplum nezdinde kişinin suçlu olduğu izlenimini uyandıracak işlem ve uygulamalardan kaçınmasını gerektirir (*Galip Şahin*, § 40).

31. HAGB, erteleme ve kısa süreli hapis cezasına seçenek yaptırımlar gibi hükmün ve cezanın bireyselleştirilmesi kurumlarından biridir. Hâkim, sanık hakkında mahkûmiyet hükmü kurmakla beraber hükmü açıklamamakta ve sanığı belirli bir süre denetim altında tutmaktadır. Sanık, denetim süresi içinde kasıtlı bir suç işlemediği ve mahkemece öngörülen denetimli serbestlik tedbirine uygun davrandığı takdirde açıklanması geri bırakılan mahkûmiyet hükmü ortadan kaldırılmaktadır (*Şevki Ozan Büyükkaya*, B. No: 2018/24012, 31/3/2022, § 34).

32. Hüküm, açıklanması hâlinde kanun yolu denetimine tabi olacağından mahkemenin sanığın suçlu olduğuna dair söz konusu kanaatinin kanun yolu mercilerinde bozulması ve buna bağlı olarak kişinin isnat edilen suçtan beraat etmesinin de mümkün olduğu unutulmamalıdır. Bu nedenle denetim sürecinde kişinin suçluluğunun sabit olmadığı, dolayısıyla suçlu sayılamayacağı ve masum olduğu açıktır (*Şevki Ozan Büyükkaya*, § 35).

33. Anayasa Mahkemesi birçok kararında (örnek için bkz. *Ali Gürsoy*, B. No: 2012/833, 26/3/2013) HAGB'nin -sanığa yüklenen suçla ilişkin yargılama sonunda cezaya hükmedilmesi hâlinde- hükmün açıklanmasının belirli koşulların gerçekleşmesine bağlı olarak ertelenmesi anlamına geldiğini belirtmiştir. 5271 sayılı Kanun'un 231. maddesine göre yapılan yargılama sonunda hükümlenen ceza iki yıl veya daha az süreli hapis ya da adli para

cezası ise HAGB kararı verilebileceğini, anılan maddenin (5) numaralı fıkrasında HAGB'nin kurulan hükmün sanık hakkında bir hukuki sonuç doğurmamasını ifade ettiğini, öte yandan aynı Kanun'un 223. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen hüküm niteliğindeki kararlar arasında HAGB kararının sayılmadığını vurgulamıştır. HAGB'nin uyuşmazlığın esasını karara bağlamadığını, yargılamayı hükümle sonuçlandıran bir karar niteliğinde olmadığını ve bu kapsamda nihai bir sonuç da doğurmadığını değerlendirmiştir. Bu bağlamda Anayasa Mahkemesi HAGB kararının suçluluğu tespit eden bir karar olarak kabul edilmesinin başta masumiyet karinesi olmak üzere temel hakları ihlal edebileceğine dikkat çekmiştir (*Ümmügülüm Salgar* [GK], B. No: 2016/12847, 21/10/2021, § 85).

34. Diğer taraftan idari uyuşmazlığın çözümüne esas teşkil etmesi bakımından salt kişinin yargılanmış olmasından ve HAGB'ye dair karardan söz edilmesi, masumiyet karinesinin ihlal edildiğinden bahsedilebilmesi için yeterli değildir. Bunun için kararın gerekçesinin bütün hâlinde dikkate alınması ve nihai kararın münhasıran HAGB'ye karar verilen fiillere dayanıp dayanmadığının incelenmesi gerekir (*Hüseyin Şahin* [GK], B. No: 2013/1728, 12/11/2014, § 40).

b. İlkelerin Olaya Uygulanması

35. POMEM tarafından yapılan güvenlik soruşturması neticesinde Yönetmelik'in 8. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (g) bendi uyarınca başvuru hakkındaki HAGB kararı nedeniyle başvurunun aday öğrencilik hakkı sonlandırılmış ve POMEM'den ilişkisinin kesilmesi ile yapılan ödemelerin başvuru tahsiline karar verilmiştir. Mahkeme de ilişik kesme işlemine konu eylemin (kasten yaralama suçu) işlendiğinin ceza yargılaması sonucunda tespit edildiğini belirterek işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı sonucuna ulaşmıştır.

36. Gerek POMEM gerekse Mahkeme, ceza yargılaması sonucunda verilen karara dayanmış ise de bu karar kesinleşmiş değildir. Dolayısıyla Anayasa'nın 38. maddesinin dördüncü fıkrasında belirtildiği şekilde başvurunun suçluluğu hükmen sabit olmamıştır. Nitekim ceza yargılamasının sonucunda 5271 sayılı Kanun'un 231. maddesinin başvuruca isnat edilen suça uygulanabileceğinin tespiti ile HAGB'ye karar verilmiştir. Dolayısıyla beş yıllık denetim süresinin suç işlenmeden geçirilmesi hâlinde başvuru hakkında açılan kamu davasının düşmesi imkânı vardır. HAGB kararının 5271 sayılı Kanun'un 231. maddesi uyarınca sanık hakkında hukuki sonuç doğurmadığı dikkate alındığında başvurunun masumiyet karinesinin devam ettiği kuşkusuzdur.

37. Başvurunun masumiyeti devam ettiğinden anılan ceza yargılamasından sonraki süreçte idari ve yargısal makamların başvurunun masumiyetine halel veren yaklaşım sergileyip sergilemedikleri, bir başka deyişle masumiyet karinesinin sağladığı güvencenin ikinci yönünün ihlal edilip edilmediğinin incelenmesi gerekir. Bu bağlamda yukarıda yer verilen ilkeler uyarınca masumiyet karinesinin ihlal edilip edilmediği incelenirken yargılamayı yapan makamın ilgili kişiye suç isnat edip etmediği, ceza yargılaması kararını sorgulayıp sorgulamadığı ve münhasıran ceza yargılamasında verilen ancak açıklanması ertelenen hükme dayanıp dayanmadığı değerlendirilmelidir (*Şenol Türkyılmaz*, § 46).

38. İdari yargı mercilerinin gerekçelerinde, ceza yargılamasında verilen karara atıfla başvurunun kasten yaralama suçundan bir yıl üç ay hapis cezası ile cezalandırıldığı ve Yönetmelik'in 8. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (g) bendinde POMEM öğrenciliği için

"HAGB kararı verilmiş olsa dâhi kasti bir suç nedeniyle bir yıldan uzun süreli hapis cezasına mahkûm olmama" şartının bulunduğu ifade edilmiştir. Karar gerekçelerinde bir yandan kesin bir mahkûmiyet hükmü ile sonuçlanmayan ceza yargılamasında verilen karara dayanıldığı, bir yandan da kullanılan ifadelerde başvurunun üzerine atılı suçu işlediği izleniminin oluşmasına sebebiyet verildiği görülmüştür. Bu durumda verilen HAGB kararı anlamsız hâle gelmiş ve başvurunun masumiyetine gölge düşürülmüştür. Aynı zamanda başvuruya konu idari yargılamada yapılan değerlendirmenin 5271 sayılı Kanun'a göre HAGB ile kurulan hükmün sanık hakkında bir hukuki sonuç doğurmayacağına yönelik düzenlemeyle bağdaştığı söylenemez (benzer yöndeki değerlendirmeler için bkz. *Şenol Türkyılmaz*, § 47).

39. Sonuç olarak yargı mercilerinin gerekçelerinde kullandığı ifadeler ve ceza yargılaması sonucunda açıklanması ertelenen hükme dayanmaları nedeniyle başvurunun ceza yargılanmasına konu eylemi işlediği ve suçlu olduğu inancını yansıttıkları anlaşıldığından Anayasa'nın 36. ve 38. maddelerinde güvence altına alınan masumiyet karanesinin ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

VI. GİDERİM

40. Başvurucu, ihlalin tespiti ve yargılamanın yenilenmesi ile 40.000 TL manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

41. Başvuruda tespit edilen hak ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmaktadır. Bu kapsamda kararın gönderildiği yargı mercilerince yapılması gereken iş, yeniden yargılama işlemlerini başlatmak ve Anayasa Mahkemesini ihlal sonucuna ulaştıran nedenleri gideren, ihlal kararında belirtilen ilkelere uygun yeni bir karar vermektir (*Mehmet Doğan* [GK], B. No: 2014/8875, 7/6/2018, §§ 54-60; *Aligül Alkaya ve diğerleri* (2), B. No: 2016/12506, 7/11/2019, §§ 53-60, 66; *Kadri Enis Berberoğlu* (3) [GK], B. No: 2020/32949, 21/1/2021, §§ 93-100).

42. İhlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasının yeterli giderim sağlayacağı anlaşıldığından tazminat talebinin reddine karar verilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

VII. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Masumiyet karanesinin ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 36. ve 38. maddesinde güvence altına alınan masumiyet karanesinin İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Kararın bir örneğinin masumiyet karanesinin ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapmak üzere Ankara 14. İdare Mahkemesine (E.2016/3424, K.2017/1970) GÖNDERİLMESİNE,

D. Başvurucunun tazminat talebinin REDDİNE,

E. 364,60 TL harç ve 18.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 19.164,60 TL yargılama giderinin başvurucuya ÖDENMESİNE,

F. Ödemenin kararın tebliğini takiben başvurucunun Hazine ve Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 2/10/2024 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.